

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517203747
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8517203747.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Jany Burešovej vo veci starostlivosti súdu o mal. D. N., nar. XX.XX.XXXX a mal. T. N., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom W. XXX, bytom u matky, v konaní zastúpení Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, kolíznym opatrovníkom, deti rodičov M. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XX, XXX XX M. a I. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX, právne zastúpená JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, o zníženie výživného, o odvolaní otca mal. detí proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4P/99/2017-73 zo dňa 16.11.2017 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení poukázal na dôvody návrhu, stanovisko účastníkov konania, výsledky vykonaného dokazovania, obsah pripojených listinných dôkazov, citoval ust. § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 až 3 Zákona o rodine a uviedol, že predmetom konania je zníženie výživného na mal. deti D. N., nar. XX.XX.XXXX a mal. T. N., nar. XX.XX.XXXX z dôvodu, že podľa tvrdenia otca mal. detí došlo k zmene pomerov tým, že ukončil pracovný pomer dohodou k 23.07.2017, následne od 24.07.2017 je práceneschopný. V odôvodnení návrhu poukázal na príjem, ktorý má s tým, že poberá nemocenské vo výške 7,61 eura na deň, za mesiac august 2017 dostal 48,50 eura, september 2018 236,10 eura. Ďalej spláca úver v Slovenskej sporiteľni vo výške 111,- eur, dlh vo výške 20,- eur, ďalej má náklady na stravu 90,- eur, výdavky na oblečenie, cestovné do práce do 23.07.2017 vo výške 30,- eur, náklady za ubytovanie rodičom vo výške 100,- eur, náklady za mobil vo výške 10,- eur a internet. Súd prvej inštancie poukázal na predchádzajúcu právnu úpravu, a to rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/30/2016-168 zo dňa 06.12.2016 s právoplatnosťou od 16.08.2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 9CoP/12/2017-222 zo dňa 29.06.2017 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2P/30/2016-176 zo dňa 11.01.2017, ktorým súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. detí mesačne sumou 205,- eur na obe mal. deti (110,- eur a 95,- eur) s možnosťou splácať dlžné výživné formou splátok po 100,- eur mesačne. Pri posudzovaní zmene rozhodnutia o výške výživného súd skúmal, či došlo k zmene a uviedol, že táto zmena môže byť odôvodnená buď subjektívne, okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Otec mal. detí sa domáhal zníženia výživného z dôvodu straty zamestnania. Súd prvej inštancie posúdil konania otca vo vzťahu k ukončeniu predošlého pracovného pomeru ako konanie dobrovoľné v zmysle ust. § 75 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine s tým, že uviedol, že strata zamestnania nenastala ako výsledok

objektívnych skutočností, ale strata výhodnejšieho zamestnania nastala len z dôvodu na strane otca mal. detí. O strate zamestnania z objektívnych dôvodov je možné uvažovať len v tom prípade, ak ani pri vynaložení maximálneho úsilia, ktoré možno od zamestnanca pracovného pomeru požadovať, tento zamestnanec nemohol nijako ovplyvniť skončenie pracovného pomeru. Pokiaľ však povinný zapríčinil stratu svojho zamestnania alebo je pri skončení pracovného pomeru súčinný nad očakávanú mieru ochrany svojich práv (dohoda o skončení pracovného pomeru je nutné považovať za súčinnú), je možné v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine prihladiť na v minulosti dosahované príjmy, a práve tieto príjmy použiť ako východisko na určenie výšky výživného. Dohoda o ukončení pracovného pomeru ako dvojstranný právny úkon je prejav zmluvnej voľnosti a prejav osobnej slobody otca mal. detí. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že otec mal. detí sa bez vážneho dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania a tým aj vyššieho príjmu. Súd považoval otca mal. detí ako osobu s príjmom vo výške 380,- až 400,- eur. Nepribudla mu žiadna vyživovacia povinnosť a náklady na zabezpečenie jeho potrieb sú približne porovnateľné, preto súd nepovažoval za dôvodný návrh na zníženie výživného. Podstatným a dôležitým faktorom, na ktorý prihliadal, je to, že od posledného rozhodnutia súdu uplynula časovo len krátka doba, nakoľko predchádzajúce rozhodnutie o výške výživného nadobudlo právoplatnosť 16.08.2017 a otec mal. detí hneď o 12 dní podal návrh na zníženie určeného výživného. Ďalej súd poukázal na sociálne a majetkové pomery matky mal. detí, ktorá je na materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok vo výške 213,-20 eura a prídavky na 4 mal. deti vo výške 97,08 eura. Dňa 05.09.2017 jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, narodil sa mal. L. U.. Jej manžel Y. L. U. je od 01.04.2017 nezamestnaný, evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pričom okrem ďalších iných výdavkov, má aj vyživovaciu povinnosť voči deťom z prvého manželstva vo výške 270,- eur mesačne na obe deti. Mesačné výdavky matky sú na nájomné bytu vo výške 194,- eur, elektrinu 30,- eur, plyn 70,- eur, koncesionársky poplatok 4,64 eura, splácanie úveru vo výške 30,- eur, oblečenie, obuv, lieky 50,- eur, hygiena 50,- strava 200,- eur, mobil 35,- eur, školské potreby a pomôcky 15,- eur, poplatok za komunálny odpad 4,17 eura ročne. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že je zarážajúce, že otec mal. detí po ukončení pracovného pomeru následne sa stal práceneschopným, ktorým bol aj v čase rozhodovania súdu prvej inštancie. Z tohto postoja preto súd vyvodil určitú účelovosť zníženia príjmu a možnosti platiť určené výživné súdom. V konaní sa aj samotné mal. deti vyjadrili, že s otcom, ktorému boli predtým zverené nechcú žiť, prejavili želanie a vôľu bývať so svojou matkou a jej terajším partnerom a súrodencami. Už v konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 2P/30/2016, súd prvej inštancie zohľadnil potreby mal. detí s prihliadnutím na možnosti a schopnosti otca, ktorý pracoval ako účtujúci čašník, prevádzkar spoločnosti SAPEX už od roku 1996. Otec sám uviedol, že by nemal problém nájsť si lepšie platenú prácu pre neho, mohol by vycestovať do zahraničia, avšak chcel byť s deťmi. V súčasnosti sú mal. deti zverené matke, a preto otcovi nič nebráni, aby tieto tvrdenia naplnil. Súd prvej inštancie konštatoval, že otec je objektívne schopný dosahovať príjem dostatočný pre plnenie vyživovacej povinnosti voči deťom v rozsahu určeného výživného. Z tohto dôvodu návrh na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku.

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie otec mal. detí. Nesúhlasil s napadnutým rozhodnutím. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav veci, ako aj skutkové okolnosti nesprávne vyhodnotil. Poukázal na to, že k skončeniu pracovného pomeru došlo dohodou a určené výživné vo výške 110,- eur na mal. D. a 95,- eur na mal. T. považoval za neprimerané, smerujúce do stavu hmotnej núdze. Namietal, že súd prvej inštancie neskúmal sociálne a majetkové pomery matky mal. detí, najmä jej manžela. Nesúhlasil s tvrdením súdu, že sa bez vážneho dôvodu vzdal zamestnania a príjmu. Súd prvej inštancie nesprávne neprihliadal na okolnosti, ktoré k skončeniu pracovného pomeru predchádzali. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok alebo zmeniť a určiť výživné na mal. D. mesačne vo výške 45,- eur a na mal. T. mesačne vo výške 40,- eur počnúc dňom 24.07.2017 s tým, že dlžné výživné od vzniku a priebežne vykázané povoliť otcovi splácať v mesačných splátkach po 35,- eur spolu s bežným výživným počnúc od 18.02.2016 k rukám matky.

3. Právny zástupca matky mal. detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca poukázal na to, že v danom konaní sú rozhodujúce okolnosti týkajúce sa zníženia výživného zo strany otca mal. detí a nie tá skutočnosť či manžel matky mal. detí pracuje alebo nie. V súčasnosti dlh na výživnom je vo výške 2.094,- eur. Otec mal. detí neplní si riadne vyživovaciu povinnosť, preto bolo podané aj trestné oznámenie. Uplatnené námietky týkajúce sa nesprávneho zistenia skutkového stavu, ako aj nesprávneho právneho posúdenia nepovažoval za dôvodné. Napadnuté rozhodnutie považoval za náležite odôvodnené. Zdôraznil, že otec mal. detí si neplní riadne vyživovaciu povinnosť, mal. deti

nenavštevuje, o ne sa nestará, neposlal im darček ani na vianočné sviatky, nehovoriac o narodeninách a iných sviatkoch. Navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok.

Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že doposiaľ určené výživné je primerané na pokrytie nevyhnutných nákladov na výživu mal. detí, ktoré sú potrebné na zabezpečenie ich zdravého vývinu. Zníženie výživného nie je v záujme mal. detí. Súd pri rozhodovaní o výške výživného zohľadnil všetky okolnosti ohľadom mal. detí. Navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok.

4. Otec mal. detí sa v rámci odvolacej repliky k vyjadreniam matky, ani kolízneho opatrovníka písomne nevyjadril.

Podaním zo dňa 26.01.2018, právny zástupca matky mal. detí (č.l. 89 spisu) oznámil, že otec mal. detí ukončil práceneschopnosť dňom 09.11.2017. Zamestnal sa v spoločnosti Auto Kelly Prešov, Levočská cesta 109/A, 080 01 Prešov, kde je priemerná mesačná mzda vo výške 945,- eur. Predmetné oznámenie bolo doručené kolíznemu opatrovníkovi, ako aj otcovi mal. detí.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 v znení neskorších predpisov, ďalej len CSP) v spojení s § 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len CMP), vzhľadom na včas podané odvolanie osobou oprávnenou (§ 359 v spojení s § 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 62, § 63, § 64, § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke dňa 07.03.2018 (§ 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1, 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca mal. detí nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

6. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia, právnym posúdením súdom prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

7. K odvolaniu otca mal. detí uvádza, že namietané nesprávne skutkové zistenia, vrátane nesprávneho právneho posúdenia neboli dôvodné. Súd prvej inštancie správne posudzoval dôvodnosť návrhu otca na zníženie výživného s prihliadnutím na skutočnosť, či došlo k podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie určeného výživného v konaní vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa sp. zn. 2P/30/2016 rozsudkom zo dňa 06.12.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.08.2017, pričom návrh na zníženie výživného bol podaný 28.08.2017.

Zmenou pomerov v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pre určenie okamihu zmeny skoršieho súdneho rozhodnutia o výživnom pre mal. dieťa nie je rozhodujúca doba začatia súdneho konania o novú, resp. zmenenú úpravu výživného, ale doba, keď došlo k zmene pomerov.

Pre zmenu rozhodnutia o výživnom je rozhodujúca závažná zmena pomerov s tým, že pre posúdenie predpokladov na zmenu právoplatného rozsudku o výživnom musí byť preukázaný záver, že došlo k zmene pomerov a že v dôsledku toho treba zmeniť aj výšku výživného. Nie je prípustná reparácia právoplatného súdneho rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného je potrebné vždy porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného v dobe predchádzajúcej právnej úpravy a okolnosti rozhodné pre posúdenie dôvodnosti návrhu na zníženie výživného. Nemohlo dôjsť k podstatnej zmene pomerov oproti predchádzajúcej právnej úpravy, ktorá nadobudla právoplatnosť dňa 16.08.2017, podaním návrhu na zníženie výživného 28.08.2017. Aj odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že postup

otca mal. detí po rozhodnutí vo veci samej ohľadne určenia výživného na mal. D., nar. XX.XX.XXXX vo výške 110,- eur a mal. T., nar. XX.XX.XXXX vo výške 95,- eur, zároveň so stanovením dlžného výživného od 18.02.2016 do 30.11.2016 vo výške 1.329,83 eura, možno hodnotiť ako účelový s prihliadnutím aj na záver súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine z dôvodu, že súd prvej inštancie správne zohľadnil, že otec mal. detí po stanovení výšky výživného, výšky dlžného výživného rozviazal pracovný pomer dohodou ako dvojstranným právnym úkonom a následne sa stal práceneschopným. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada aj vtedy, ak povinný sa vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliada aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Otec mal. detí pri rozvázovaní pracovného pomeru si mal byť vedomý, že sa vzdáva príjmu z pracovného pomeru, pravidelného príjmu, ktorý je nevyhnutný mať na to, aby si plnil zákonnú vyživovaciu povinnosť. Z tohto dôvodu ani odvolací súd nepovažoval za dôvodné námietky týkajúce sa nesprávnych skutkových zistení, vrátane nesprávneho právneho posúdenia.

8. Výživné je osobným právom dieťaťa, dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je v možnostiach a schopnostiach otca platiť určené výživné, lebo z jeho vyjadrenia na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 31.10.2018 (v spise na č.l. 67-68) vyplýva, že i napriek tomu, že mal zdravotné problémy dlhodobo, práceneschopným sa stal prvýkrát. Ďalej odvolací súd poukazuje na to, že podľa vyjadrenia právneho zástupcu matky mal. detí, otec sa zamestnal v spoločnosti Auto Kelly Prešov, Levočská cesta 109/A, 080 01 Prešov od 09.11.2017. Aj z potvrdenia zo Sociálnej poisťovne vyplýva, že otec mal. detí je od 9.11.2017 zamestnaný a jeho priemerný mesačný príjem za obdobie 11/2017 - 1/2018 je vo výške 657,55 eur. (čl. 101 - 102 spisu). Z týchto dôvodov odvolací súd nepovažoval odvolanie otca za dôvodné, a preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 52 CMP tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Právny zástupca matky mal. detí si trovy odvolacieho konania neuplatnil (§ 49 ods. 1 CMP).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.